

Javno posvetovanje

o osnutku vodnika ECB za ocenjevanje sposobnosti in primernosti

Vprašanja in odgovori

1 Kaj je namen vodnika?

Cilj vodnika je prispevati k transparentnosti politik, praks in postopkov, ki jih bančni nadzor v ECB uporablja pri ocenjevanju sposobnosti in primernosti v okviru enotnega mehanizma nadzora (EMN). Vodnik obvešča nadzorovane subjekte, potencialne kandidate za določene vodstvene položaje v pomembnih bankah in širšo javnost o merilih in postopkih ocenjevanja sposobnosti in primernosti. Vključuje usmeritve politike ECB glede ocenjevanja sposobnosti in primernosti ter predstavlja pripomoček nadzorovanim subjektom, ki so v prvi vrsti sami odgovorni za imenovanje ustreznih članov upravljalnih organov. Tako lahko vodnik pripomore k pospešitvi postopkov ocenjevanja. Vse to prinaša bolj poenoteno ocenjevanje in zagotavlja enako obravnavo bank znotraj EMN.

Vodstveni položaji so lahko tudi položaji vodje ključnih kontrolnih funkcij banke (npr. glavni upravljavec tveganj in vodja za skladnost poslovanja), odvisno od nacionalnih režimov.

2 Katera so merila za ocenjevanje sposobnosti in primernosti?

Ocenjevanje sposobnosti in primernosti novoimenovanih direktorjev se izvede na zahtevo institucije v skladu z zadevnim nacionalnim pravom. Ocenjevanje se izvede z upoštevanjem petih meril sposobnosti in primernosti iz direktive o kapitalskih zahtevah (CRD IV): (i) ugled, (ii) izkušnje, (iii) nasprotje interesov in neodvisnost, (iv) zadostni čas in (v) kolektivna primernost upravljalnega organa.

3 Kakšna je povezava med vodnikom ECB ter smernicami EBA na to temo in trenutnim posvetovanjem o njih?

Bančni nadzor v ECB prispeva k delu Evropskega bančnega organa (EBA), ki je na regulativni ravni odgovoren za pripravo bolj poenotene interpretacije zahtev iz direktive o kapitalskih zahtevah v obliki smernic. Bančni nadzor v ECB si prizadeva poenotiti izvajanje zahtev EU. Njegova naloga je predvsem zagotoviti, da se enotna pravila za finančne storitve uporabljajo na enak način za vse institucije, ki sodelujejo v EMN.

Vodnik ne nadomešča smernic EBA. ECB in pristojni nacionalni organi (PNO) znotraj EMN delujejo v skladu s smernicami EBA. Zaradi sprememb v smernicah EBA se lahko spremenijo tudi politike, prakse in postopki bančnega nadzora v ECB.

Več informacij o posvetovanju EBA, ki je trenutno v teku, je na voljo na [spletni strani EBA](#).

4 Kakšen je postopek posvetovanja o osnutku vodnika ECB?

Obdobje posvetovanja se bo končalo v petek, 20. januarja 2017. ECB bo nato pretehtala vse prejete pripombe in po potrebi prilagodila vodnik. ECB bo upoštevala tudi morebitne spremembe, ki jih bo sprejel organ EBA po končanem posvetovanju o svojih smernicah. ECB bo končno različico Vodnika za ocenjevanje sposobnosti in primernosti skupaj z razlago, kako se je lotila vprašanj, ki so se pojavila med posvetovanjem, predvidoma objavila v drugi četrtini leta 2017.

5 So pravila, zapisana v vodniku, pravno zavezujoča?

Cilj osnutka vodnika je, da poenoti izvajanje ocenjevalnih meril, ki se uporabljajo pri ocenjevanju sposobnosti in primernosti. S poenotenim izvajanjem bi uresničili cilj skupnih nadzorniških praks. Poleg tega se od institucij pričakuje, da vodnik upoštevajo pri svojem ocenjevanju ustreznosti članov svojih upravljalnih organov. Vodnik sam pa ni pravno zavezujoč dokument.

6 Bo vodnik veljal samo za banke pod neposrednim nadzorom ECB ali tudi druge banke?

ECB odločitve o sposobnosti in primernosti sprejema samo glede direktorjev bank, ki jih neposredno nadzoruje. V primeru bančnih skupin ECB nadzoruje tako člane upravljalnih organov najvišjega subjekta v skupini kot tudi člane upravljalnih organov podrejenih družb v skupini.

Odločitve o sposobnosti in primernosti članov upravljalnih organov za manj pomembne banke še vedno sprejemajo nacionalni nadzorniki, razen kadar se dovoljenje za opravljanje bančnih storitev podeljuje novi banki.

7 Ali boste zdaj sistematično začeli preverjati prejšnje ocene sposobnosti in primernosti ali obstaja dogovor o dopustitvi dosedanjih imenovanj?

ECB se ne loteva sistematičnih ponovnih ocenjevanj trenutnih direktorjev. ECB je pristojna za 1) ocenjevanje novih imenovanj, 2) ocenjevanje ponovnih imenovanj ali sprememb v položaju, če to zahteva nacionalno pravo, in 3) ponovno ocenjevanje,

kadar je med tekočim nadzorom ugotovljena pomanjkljivost, ki vpliva na ustreznost članov upravljalnih organov.

V primeru ponovnega imenovanja ali imenovanja na drug položaj je ocena potrebna, če to zahteva nacionalno pravo. V nekaterih državah je potrebna nova ocena, kadar se članu upravljalnega organa podaljša mandat ali kadar član upravljalnega organa postane predsednik uprave. V slednjem primeru ECB oceni, ali član upravljalnega organa dosega višje zahteve, ki veljajo za predsednika.

Ne glede na zgoraj omenjeno lahko ECB sproži ponovno ocenjevanje sposobnosti in primernosti obstoječih članov upravljalnih organov, če pri njih med izvajanjem nadzorniških aktivnosti naleti na pomanjkljivosti, ki vplivajo na njihovo sposobnost in primernost. V obeh primerih se (ponovno) ocenjevanje vedno izvede za vsak primer posebej, v skladu z obstoječimi zahtevami ustreznega in pravičnega postopanja ter z veljavnimi pravnimi in regulativnimi merili.

8 Zakaj se pravila med državami euroobmočja razlikujejo?

Nadzor sposobnosti in primernosti v EMN temelji na evropskem pravu (direktivi o kapitalskih zahtevah, uredbi o EMN in okvirni uredbi o EMN). Ker zahteve glede sposobnosti in primernosti izhajajo iz direktive (tj. CRD IV), mora ECB uporabljati nacionalno pravo 19 držav euroobmočja, v katerega so bile te zahteve prenesene. Na mestih, kjer direktiva državam članicam dopušča določeno mero svobode pri implementaciji evropskega prava, lahko obstajajo razlike med državami. Nekatere razlike pri nadzoru sposobnosti in primernosti bi bile tako lahko odpravljene le z regulativnimi spremembami. Tudi EBA je potrdila obstoj teh razlik v svojem poročilu o strokovnem pregledu smernic o primernosti iz leta 2015 (Peer Review Report on suitability).

Za vse kandidate se uporabljajo enaka načela, opredeljena v obliki petih ključnih meril. Razlike med državami lahko povzročijo tudi različna interpretacija teh meril. EMN spodbuja enotnost pri implementaciji teh zahtev EU.

EMN je že prispeval k bolj poenoteni interpretaciji ocenjevalnih meril (npr. glede ravni zahtevanih izkušenj in glede situacij, ki lahko privedejo do pomembnega nasprotja interesov), k enotnejšim postopkom (npr. enotna metodologija in poenotene predloge za obvestila) in k dogovoru o uporabi določenih nadzornih orodij (npr. razgovorov).

9 Za katere položaje je potrebno ocenjevanje sposobnosti in primernosti – samo za člane uprave ali tudi vodje ključnih kontrolnih funkcij v banki (vodja za skladnost poslovanja, glavni upravljevalec tveganj in vodja notranje revizije)?

Institucije imajo različne strukture upravljanja in vodenja. Vodje ključnih kontrolnih funkcij (npr. glavni upravljevalec tveganj in vodja za skladnost poslovanja) so lahko člani uprave. Če je tako, morajo novoimenovani vodje kontrolnih funkcij prestati

ocenjevanje ustreznosti enako kot ostali člani uprave. Če ni tako, bo vodnik veljal tudi za vodje ključnih funkcij, če to omogoča nacionalno pravo.

10 **Ali dovolite, da glavni izvršni direktor postane predsednik takoj zatem, ko preneha z opravljanjem funkcije glavnega izvršnega direktorja?**

Tako spremembo v funkciji pogosto ureja nacionalno pravo oziroma kodeks upravljanja družbe. Pogosto je določeno obdobje mirovanja, v katerem kandidat ne more prevzeti funkcije predsednika.

Prevzem funkcije predsednika v isti instituciji takoj po odstopu s funkcije glavnega izvršnega direktorja je predmet tekočega nadzora upravljanja. To ima lahko torej vpliv na oceno sposobnosti in primernosti, še posebej glede merila neodvisnosti.

11 **Ali dovoljuate, da glavni izvršni direktor istočasno opravlja funkcijo predsednika?**

ECB meni, da bi morale biti izvršne in neizvršne funkcije v kreditnih institucijah jasno ločene, ter da bi morala biti ločitev funkcij predsednika in glavnega izvršnega direktorja pravilo. Preudarna načela upravljanja in vodenja družb zahtevajo, da se obe funkciji opravljata v skladu z zahtevami glede pristojnosti in odgovornosti. V skladu z načeli upravljanja in vodenja bank, ki jih je izdal Baselski odbor za bančni nadzor (julij 2015), in s smernicami EBA o notranjem upravljanju (GL 44) lahko združitev funkcij predsednika in glavnega izvršnega direktorja v eni osebi ECB odobri samo izjemoma in samo, če so sprejeti korektivni ukrepi, ki zagotavljajo, da ta združitev ne ogroža pristojnosti in odgovornosti katere od obeh funkcij.

12 **Ste že kdaj zavrnil kandidata, ki ga je predlagala banka?**

Odločitve glede sposobnosti in primernosti niso nikoli javne. ECB ne pričakuje visokega števila zavrnitev, ker so za izbiro članov upravljalnih organov, ki izpolnjujejo vsa merila sposobnosti in primernosti, v prvi vrsti odgovorne banke. Banke so seznanjene s to obveznostjo in vodnik jim bo v pomoč, saj prispeva k transparentnosti politik, praks in postopkov, ki jih bančni nadzor v ECB uporablja pri ocenjevanju sposobnosti in primernosti.

Poleg tega odločitve ECB na podlagi ocen sposobnosti in primernosti niso vedno preprosto pritrdilne oz. odklonilne. Včasih ECB od kandidata oz. banke zahteva, naj odpravi določene pomanjkljivosti. Od kandidata lahko denimo zahteva, da opravi določeno usposabljanje ali se odpove funkciji zunaj banke, ki povzroča nasprotje interesov ali pomanjkanje časa, od institucije pa, da obvešča ECB o morebitnem sodnem postopku, ki še traja.

Poleg tega ocenjevanje sposobnosti in primernosti temelji na ustreznem in pravičnem postopanju. Če ima ECB pomisleke glede kandidatovega izpolnjevanja pravih meril, jih sporoči banki in kandidatu. Banka se lahko odloči, da ponovno pretehta prijavo na položaj, če se izkaže, da pomanjkljivosti ni mogoče popolnoma odpraviti.